

Produktark: Grunnkart for bruk i arealregnskap (Testversjon 2)

BESKRIVELSE

Grunnkart for bruk i arealregnskap er nå tilgjengelig som Testversjon 2. Grunnkartet er utviklet i samarbeid mellom NIBIO, SSB, Kartverket og Miljødirektoratet, og er ment som grunnlag for å etablere arealregnskap.

Datasettet er basert på eksisterende data fra det offentlige kartgrunnlaget (DOK), som viser arealressurs- og arealbruksdata, og innebærer ingen nykartlegging. I tillegg til arealressurs- og arealbruksdata er det lagt inn økosysteminformasjon i henhold til Eurostats klassifikasjonssystem. Datasettet kan kobles mot andre datakilder, f.eks. arealplaner, og benyttes som grunnlag for å utarbeide ulike typer arealregnskap.

Les mer om datainnhold og metode under Prosesshistorie.

Alle endringer som er implementert i Testversjon 2 er samlet i rapporten (lenke til rapporten kommer...)

Les alle tilbakemeldinger til testversjon 1 i rapporten, Grunnkart for bruk i arealregnskap - Tilbakemeldinger, vurderinger og anbefalinger (<https://www.kartverket.no/globalassets/forskning-og-utvikling/rapporter/rapport-grunnkart-for-bruk-i-arealregnskap-tilbakemeldinger-vurderinger-og-anbefalinger-2.pdf>).

Les mer om metode og bruk av grunnkartet i rapporten "Grunnkart for bruk i arealregnskap" (<https://nibio.brage.unit.no/nibio->

[xmlui/handle/11250/3120510](#))

For generelle spørsmål og spørsmål til metode: gisdrift@nibio.no

For spørsmål knyttet til Arealbruk: margrete.steinnes@ssb.no

For spørsmål knyttet til Arealdekke: gisdrift@nibio.no

For spørsmål knyttet til Økosystemtype: ellen.arneberg@miljodir.no

Se forøvrig kontaktinformasjon lenger ned på siden.

Grunnkartet kan lastes ned kommunevis for Norge digitalt-parter. WMS-tjenesten er åpen og kan benyttes for innsyn av alle.

Alle samarbeidspartene i prosjektet kan kontaktes ved tilbakemeldinger og/eller spørsmål.

Se spesifisert kontaktinformasjon, i innledende tekst om datasettet, lenger opp på siden.

FORMÅL/BRUKSOMRÅDE

Grunnkart for bruk i arealregnskap er en sammenstilling av grunnleggende datasett som danner basis for mange ulike arealregnskap. Formålet er å tilrettelegge data for kommunal og regional forvaltning, slik at blant annet kostnadskrevende dobbeltarbeid unngås. Et felles kartgrunnlag gjør det også enklere å sammenligne arealregnskap på tvers av sektorer. Dette gir kommuner og fylker, sammen med rådgivende firmaer, muligheten til å fokusere på å tilrettelegge supplerende temadata for å lage sektorspesifikke regnskap.

Grunnkartet kan testes ut som et grunnlag for å etablere arealregnskap og kan suppleres med spesifikke data tilpasset ulike regnsapsformål, slik som kommuneplaner, miljødata eller jordegenskaper. Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) publiserte i 2023 en veileder om arealregnskap i kommunene. Veilederen gir

en oversikt over datakilder og metoder som kan benyttes i arealregnskap, spesielt med tanke på plananalyser.

Når endelig årsversjon av Grunnkartet er klart til drift, vil det kunne supplere og delvis erstatte de kildene som er nevnt i den første utgaven av denne veilederen. For andre typer arealregnskap må det utvikles egne metoder med tilhørende veiledere.

EIER/KONTAKTPERSON

Statistisk sentralbyrå

Datateknisk: Nibio, gisdrift@nibio.no

Fagekspert: Miljødirektoratet og SSB - post@miljodir.no eller, margrete.steinnes@ssb.no

DATASETTOPPLØSNING

UTSTREKNINGSINFORMASJON

Utstrekningsbeskrivelse

Arealregnskap

KILDER OG METODE

I 2023 gikk de fire etatene NIBIO, SSB, Kartverket og Miljødirektoratet sammen om å utarbeide et felles, nasjonalt grunnkart for bruk i arealregnskap. Arbeidet med å etablere Grunnkartet tok utgangspunkt i metoder og datagrunnlag som allerede benyttes i arbeidet med den offentlige arealbruks- og arealressursstatistikken. Dette grunnlaget er ytterligere beriket ved å tilføre data fra andre offentlige kartdatabaser og registre, samt tilføre datasettet en økosystemkoding.

Testversjon 1 av Grunnkartet ble publisert i februar 2024. Våren 2024 ble det gjennomført brukerdiallog gjennom ulike møter med utvalgte brukere og spørreskjemaer for å nå ut til enda flere brukere av Grunnkartet. Det ble innhentet mange gode tilbakemeldinger som er vurdert og prioritert som tiltak. Tilbakemeldingene dreide seg i hovedsak om behov for retting av topologifeil, tematiske avklaringer og manglende brukerveiledning. Alt av tilbakemeldinger, vurderinger og foreslåtte tiltak er beskrevet i en egen rapport.

Testversjon 2 ble publisert 1. april 2025. Det vil bli gjennomført brukerdiallog gjennom ulike møter med utvalgte brukere i løpet av mai 2025. Spørreskjemaer for

å nå ut til enda flere brukere av Grunnkartet vil også publiseres på Geonorge i denne perioden.

Tilbakemeldinger skal vurderes og prioriteres som tiltak i løpet av sommeren 2025. Videreutvikling og gjennomføring av tiltak vil implementeres i Grunnkartet høsten 2025. En endelig, standardisert årsversjon av Grunnkartet kan forventes i desember 2025. Målet er at grunnkartet skal oppdateres årlig, og videreutvikles og forvaltes innenfor rammene av det nasjonale geodatasamarbeidet.

Testversjon 1 av grunnkartet inneholdt egenskapene Arealdekke, Arealbruk, Økosystemklasse, Grøntandel, Areal og Kommunenummer.

Testversjon 2 av grunnkartet inneholder egenskapene Arealdekke, Arealbruk, Økosystemklasse, Areal, Kommunenummer, Kilde, Treslag, Grunnforhold og Arealbruk i hav (stedfast og ikke-stedfast).

Med utgangspunkt i tilbakemeldingene til testversjon 1 har testversjon 2 fått en rekke forbedringer. I arbeidet med testversjon 2 har fokuset vært å lage et mer ryddig, enklere og mer intuitivt kart. Det er blant annet arbeidet med tematiske problemstillinger rundt nomenklaturen for arealdekke og arealbruk, og det er foretatt en mer systematisk topologi- og geometrirydding. I tillegg er det inkludert arealbruk i hav.

Arealdekke baseres på klassifikasjonen av arealressurs i FKB-AR5 med tilleggsinformasjon om skog og snaumark. I testversjon 2 er dette temaet oppdelt i fire temalag; arealdekke, treslag, skogbonitet og grunnforhold. Det blir lagt vekt på at kodingen skal være gjenkjennbar for brukere som kjenner AR5-typologien. Det vil imidlertid være noen avvik og endringer.

Arealbruksklassifikasjonen baseres på SSB-arealbruk, slik den er tilgjengelig på Geonorge. En grov inndeling av arealbruken på land er gitt i arealbruk_hovedklasse, mens en mer fininndelt klassifisering finnes i arealbruk_underklasse. Nytt i testversjon 2 er at opplysninger om hva som er kildedata for de ulike polygonene også er tatt med. Denne opplysningen kan være til hjelp for å vurdere kvaliteten av de ulike avgrensingene, og det kan også lette arbeidet med å gå tilbake til kildedata for å rette feil. Arealbruk er gitt for bebygde og opparbeida arealer, for ubebygde områder vil disse kolonnene være blanke.

Nytt i testversjon 2 er at også arealbruk i hav er gitt. Det er lagt inn to kolonner: HavArealbrukStedbundet viser installasjoner, og annen klart stedbundet aktivitet, mens HavFiskeriBruk viser områder der det foregår fiske. De to kolonnene kan ansees som en smakebit på hvordan arealbruk i hav kan framstilles, og det vil være viktig å få brukertilbakemeldinger på disse.

Økosystemklassifikasjonen følger så langt det er mulig Eurostats anbefalte klassifikasjon, (som er delt i 3 nivåer). I bebygde områder følges den til nivå 3 så langt det har latt seg gjøre. Prosjektet utarbeidet en liste over alle aktuelle kombinasjoner av arealdekke, arealbruk, treslag, grunnforhold, bonitet og kysttilhørighet. Med utgangspunkt i denne lista tilordnet Miljødirektoratet med bistand fra NINA Eurostat-klasser til kombinasjonene. Som generelt prinsipp ble det lagt til grunn at arealbruksklassene overstyrte arealdekke der disse var i konflikt.

Eurostats økosystemklassifikasjon er beskrevet i to rapporter

1. «Guidance note on ecosystem extent accounts
Technical Note Version: December 2023»
https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/12357920/Guidance-note-on-ecosystem-extent-accounts_2023.pdf/9d17c2ae-623f-9b4d-5c57-b1ea8c455f94?t=1702894975706

2. NIBIO rapport 9 (143) 2023 «Hovedøkosystemkart for Norge»
<https://hdl.handle.net/11250/3106442>

AJOURFØRING OG OPPDATERING

Årlig

Status

Under arbeid

LEVERANSEBESKRIVELSE

Format (versjon)

FGDB

GML

Prosjeksjoner

•EPSG:25832

•EPSG:25833

•EPSG:25835

•EPSG:4258

Tilgangsrestriksjoner

Norge digitalt begrenset

Lisens: [No conditions apply to access and use](#)

Tjeneste:

<https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/c7dc425b-60cd-42f7-a84e-202c7d7b912a>

LENKER

[Link til metadata i Geonorge](#)

[Link til tegnregler](#)

[Link til produktside](#)